

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Cap. I. Rationalis vtriusque Ecclesiasticæ Potestatis, in quo Auctor admonet omnes inobedientes, & rebelles S. M. Ecclesiæ exemplo multorum casuum subsequendum, vt obediant ac sibi diligentor ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

I N C I P I T

SEXTVS TRACTATVS.

Rationalis Viriſque Eccleſiaſtica Potēſtatis, in quo
Auctor admonet omnes inobedientes, & rebel-
les S. M. Eccleſiæ exemplo multorum
caſuum ſubſequentium, ut obe-
diant ac ſibi diligenter ca-
ueant. Cap. I.

Philofophus hui⁹ ſæculi ſapiēs maxim⁹ inter oīa
præclara documenta ſua hoc vnū ſingulare no-
bis (ad rem noſtram) tradidit nempe, non eſt iu-
ſtum oēs ſimiliter increpare: ſed videre oportet dicen-
di cauſā, quæ nā ſit. Qua propter quæ nā ſit cauſa ad-
monendi, & increpandi inobedientes, & rebelles S. M.
E. D. Hier. Proph. egregiè docuit cum Deus optimus
eundē ſāctum Prophetā admonēs dicit, quid tu vides
Hieremia? reſpōdit, virgā vigilantem ego video, dicit
que De⁹ Prophetæ bene vidifti: quia vigilans vigila-
bo ego ſuper verbo meo, vt faciam illud iterū ſecūdo
Deus interrogauit, eūdē ſanctū Prophetā, quid tu vi-
des? ollā ſuccensā ego video, & faciē ei⁹ a facie aquilo-
nis &c. modo ad rē noſtrā, per virgā vigilatē, & meritō
quidē, ſignificari, & intelligi pot eſt, Sūmus Pont. eiuf-
dē Dei Vicarius, cui ē ſummoperē vigilare conuenit,
dicente D. Amb. ſuper Luc. Videte Eccleſiæ ſurgentis
exordiū, X p̄us nāſcitur, & paſtores vigilare cæperūt,
quos bonus Paſtor informat, grex igitur, populus: &

philofoph.
2. de Cælo
ſex. 34.

Hier. 6. 1.

D. Amb.
in Luc. 12.

nox

D. P. Aug.
lib. de ef-
sentia di-
uina.

D. Amb.
in ps. 129
D. hier. in
Dan. c. 9.
Hier. cap.
1.

Hier. c. 5.
Ps. 44.

ps. 88.

Apoc. c.
13.

nox seculū, Pastores, sūt Sacerdotes &c. quia nō solum
Episcopos ad tuendū gregē Dñs ordinauit: sed et, &
Angelos destinauit, eū ergo Sūmus Pontifex sit maxi-
mus Sacerdos, vniuersalis Episcopus, & Pastor Princi-
palis totius Ecclesiā, iure optimo vigilare sibi conue-
nit, eo magis; quia dicit D. P. Aug. vigilare interdū est
curare, & Deus vigilare dicitur; cum in defensione ele-
ctorū, se manifestē paratū, demōstrat vigilare et dicit
Deus, dicit Ambrosius super Psal. & D. Hier. in Dan. &
in Hier. cū ipsos peccantes castiget, & Rupertus super
Hierem. vigilans virga est diuina correctio ad emen-
dādū. Vnde cū idē Sūmus Pontifex sit Dei Vicarius,
& imitatur, meritō dictis modis imitatiuē vigilās vir-
ga Dei, dici pōt, cū et de ipso verificari possit illud, vir-
ga directionis, virga regni tui, quasi dicat, virga Dei
dirigēs sactā Ecclesiā Catholicā, Dei regnū, & praci-
puē ad corripiēdos oēs correctione egētes, ac dignos,
atque puniēdos rebelles, atque cōtumaces; qua de cau-
sa ipsemet Deus de hac vigilāte virga, qua punire de-
bet, siue solet transgressores sermonē habēs, dicit, ego
in virga visitabo iniquitates eorum, & in verberibus
peccata, eorum interque peccata sine dubio intelli-
getur principaliter rebellionis, & inobediētiā pecca-
tum: hinc meritō sequitur visio Prophetica, ollam suc-
censam video, per quam idem peccatum rebellionis,
inobediētiā, & contumaciā figuratum, ac ostensum
esse à Deo quilibet fidelis piē credere potest; propter
corū irā, & indignationē succédētē, ac ebullire faciētē
ollā visā ob correctionē sēpē factā, & faciendā ab ipsa
uirga

Virga vigilate Summo Pontifice, ad rem nostram: facit et illud, ego Ioanes vidi bestiam de mari egredientem, adversus homines pugnantem habentem cornua decem, & capita septem; erat quippe similis Pardo, os eius, sicut os leonis, pedes eius ad instar visi, habebatque potentiam draconis &c. haec visio communiter solet accipi pro adventu Antichristi: quo statu fundamento, ab ipso capite pessimo, certe non excluditur, neque aliqua ratione excludenda sunt membra mortifera eiusdem pravi capituli, ut sunt contumaces, & rebelles, contra quos aperte clamat D. Proph. Isa. vobis filii desertores dicit Dominus, ut faceretis consilium, & non ex me, & ordinemini contra, & non per spiritum meum, ut adderetis peccatum, super peccatum, &c. modo filii desertores certe dici possunt illi populi, qui deserunt S. M. E. C. eidem contumaciter resistendo, eiusdem bona usurpando, vel iurisdictio nem universalem, & primariam turbando, vel impediendo, & tandem eandem S. M. E. C. in omnibus, & per omnia contemnendo; contra quos similiter idem S. Proph. Isa. exclamat, ac toto conatu admonet eosdem dicens, vobis, qui praedabaris, nonne & ipse praedaberis? qui spernis, nonne & ipse sperneris? cum consumaveris depredationem, depredaberis, cum fatigatus desieris contemnere, contemneris &c. quia ut optimè dicit, nec non admonet eosdem D. Apostolus, qui Potestati resistit, praecipue Ecclesiasticae, Dei iurisdictioni resistit, & tandem, damnationem sibi acquirit &c. En fructus contemptus, depredationis Ecclesiae, & sic verè dicuntur filii desertores addentes peccatum super peccatum, quod exponens ibidem Thadæus noster Perusinus dicit

Isa. c. 30.

Isa. c. 33.

D. Apost. ad Rom. c. 13.

Thad.

Hh verò

verò in humano auxilio fiducia collocantes; sic & ipsi inobediētes, & cōtumaces verè desertores S. M. E. C. de Deo diffidētes, ac totā eorundē spē, & fiducia collocantes ī auxilio suo humano, & pecuniæ thesauris, diuitiarūq; copijs: idcirco dānationē sibi iustē acgrunt, resistētes sine causa, & rōe aliqua iusta Dei vicario. Qua propter tales ad intelligētīā iā diētē visionis D. Io. Euang. & Proph. in Apoc. iustis de causis dici possūt bestiz, nō pp naturā humanā à Deo creatā: sed propter prauos mores, rebellionisq; peccatū, qđ dicit bestia, nō formaliter: sed causaliter. Vnde de similib⁹ meritò dicitur, homo cū in honore esset nō intellexit, cōparat⁹ est iumentis insipientib⁹, & similis fact⁹ est illis; Ita pariter, & ipsi cōtumaces, & rebelles dū sūt in honore Catholice fidei, & sub obediētia eiusdē S. M. E. C. nō intelligūt, neque intelligere volūt (vt bene agāt) dignitatē, felicitatē, ac filiationē suā legitimā pro hac, & altera felicissima vita, quā idigne postponunt p̄sēti miserrimæ vitæ: ideo sine obediētia freno cōparātur iumentis insipientibus &c. Talis bestia à Ioāne visa de mari egrediebatur, scilicet prauē eorū volūtatis, nō .n. est peccatū nisi volūtari⁹ teste D. P. Aug. quæ qđē praua volūtas velut mare dicitur habere portū iuxta illud, deduxit eos in portū volūtatis eorū &c. & certē extra portū salutis ipsi nauigāt maximo laborātes periculo, habētes vetū cōtrariū diuinæ iustitiæ, & Ecclesiasticę potestatis &c. sequebatur visio, aduersus hoīes pugnatē, vera rōe vtētes, atq; pōtificias leges obseruātes &c. habentē cornua decē, significātia decē transgressiones p̄ceptorū diuinorū ipsius deca-

Ps. 48.

D. p. Aug.
lib. de vera Relig.
Simile.
Ps. 106.

decalogi, capita septē: quæ figurant septē peccata mor-
 talia, de quib, dicit D. Apost. Iacob in sua Epist. qui in
 vno, vtz. peccato, præcipuè cōtumaciæ offendit, cū
 factus videtur esse reus, quæ quidē sana, nec nō sancta
 sententia ad mente D. Thom. intelligenda est ex parte
 accersionis: in quātum vzl. homo peccādo, recedit à le-
 gis mandato: oīa autem legis mandata sunt ab vno, &
 eodem, &c. seq̄bat visio D. Ioannis erat quippe similis
 Pardi rōne diuersitatis peccatorum, ppter Pardi colo-
 rum varietatem: os ei⁹ sicut os leonis, rōne deuoratio-
 nis de qua dicit, salua me ex ore leonis &c. .i. Diaboli,
 & membrorum eius, contra quos dicitur, Deus conte-
 ret dentes eorum in ore ipsorum, & molas leonum cō-
 friget Dñs, nempè p auctoritatem ppriā, & Ecclesiasti-
 cā: idcirco D. Iob patiens dicit, rugitus leonis, & vox
 leonæ, & dentes catulorum leonum cōtriti sunt &c. pe-
 des eius ad istar vrsi, propter ouim aureā, & argēream
 quā hēnt vt plurimum ipsi cōtumaces, & in quā ij. ē cō-
 fidere solēt ipsi supbi rebelles, velut leones, & fortes, ve-
 luti vrsi &c. habebat eādem potestatem Draconis pro-
 pter venenum malarum cogitationum eorundē inobe-
 dientium, et loquutionem eādem S. Sedē Apost. quā
 assiduè calumniant, atq; lacerate nō cessant, de quibus
 iustè dicitur, sepulchrum patens est guttur eorum lin-
 guis suis dolosè agebant, & venenum aspidum sub la-
 bis eorum quia exacuerunt, vt gladiū, līguas suas &c.
 cōtra quas optimè dicitur, præcipit à domine, & diui-
 de linguas eorum: quoniam vidi iniquitatem, & con-
 traditionem in Ciuitate, & alibi, ecce loquemur

B. Iac 2.
 D. Thom.
 I 2. q. 73.
 art. 1. ad
 1. arg.

ps 21.

ps 57.

Iob. c. 4.

ps 5.

ps 63.

psal.

psal. 58.

in ore suo, & gladius in labijs eorū: quoniam &c. sed quod
 sequitur? & tu Dñe, deridebis alios; disperge illos in
 virtute tua &c. delictū eorū, sermonē labiorū ipsorū, cō-
 prehendantur in superbia sua, sic proculdubio accider,
 & ipsis inobedientibus, sine cōtumacibus &c. hæc autē
 oīa lōgè prævidit, & apertè prædixit D. Apostolus, di-
 cēs scitote, quia in nouissimis dieb⁹ instabūt tempora
 periculosa; erūt hoīes se ipsos amātes, cupidi, elati, su-
 perbi, blasphemi, parētibus nō obediētes, ingrati, scelē-
 sti, sine affectione, sine pace, criminatores, incontinen-
 tes, imites, sine benignitate proditores, proterui, tumi-
 di, ceci, & voluptatū amatores, magis q̄ Dei, habentes
 quidē speciē pietatis, virtutē autē abnegantes, & hos de-
 uita, id est fuge, ad rē nostrā ex dictis D. Apost. multa
 faciūt præcipuè se ipsos amātes cupidi, elati, superbi,
 blasphemis, parētib⁹ non obediētes &c. cū propter ni-
 miū amorē erga se ipsos, & cupiditatē oīum malorū ra-
 dicē velint impedire Ecclesiasticā iurisdictionē, & su-
 perbi cōtumaciter viuāt blasphemādo contra veritatē
 Ecclesiasticæ libertatis vnde dicitur, acuerunt linguas
 suas, sicut serpentes, venenū aspidū sub labijs eorū: pa-
 rentibus non obediētes, cū reculent obedite Summo
 Pontifici Romano omniū Patri, cuius Paternitas (ab-
 sique dubio) est maior quā carnalis, & sic de alijs, præ-
 cipuè ceci dicuntur, cum non videant extremū eorum
 salutis exterminium: amantes voluptates diuitiarū &c.
 sub specie tādē pietatis patriæ, vel Reipub. vel Principi-
 parus, rōne status tēporalis sepè abnegāt Sūmā obediē-
 tiæ virtutē meminert ergo similes, quicūq; sint quo-
 niam

D. Apost.
 2. ad Tim.
 c. 3.

pulcherri-
 ma doctri-
 na Aposto-
 lica.

ps. 139.
 13.

ps. 32.

niam D. O. M. quæ dissipat consilia gentiū, reprobat cogitationes populorū, & Principū, cōsiliū autē Dñi manet in æternū, quod exponēs Dñs Iac. n̄r Val. dicit, sic Christus in suo aduētū tres potētias dissipauit: primo falsā sapientiā, & superstitionē gentiliū, & Philosophorū, falsosq; rit⁹ Deorū secundo cogitationes populorū scilicet Iudæorū insurgentiū c̄ra semetipsum, cogitantes Christū delere p̄ mortē: sed ipse resurrexit, & dissipauit eos auferendo eisdē regnū, & locū. tertio dissipauit cōsilia tyrānorū, q̄ proposuerunt p̄nitus distrahere, siue anichilare, Sāctā Dei Ecclesiā Catholicā, & delere nomen Dñi nostri Iesu Christi: sed ipsi dissipati sunt, vt Nero, Domitian⁹, & Maximian⁹ &c. sic et Dñs dissipabit oēs denuō insurgentes c̄ra eādē S. M. E. C. per cōtumaciā, & aliter. Vnde rectē dicit magister sententiā, nō n. vult De⁹, vt peccet homo quilibet, si autem peccauerit, penitenti vult parcere, vt viuat in peccatis verò p̄seuerātem punire, vt iustitiæ potentiā cōtumax nō euadat. Hinc meritō dicebat B. Sim. noster de Cassia p̄cedet vlteri⁹ diuina discretio mitigando iustitiā, ne statim p̄cutiat malos mundi rectores, quorum mala meruerunt p̄nas æternas, & ipsos, vel impios subditos, existētes iustitia legalis deseruisse, ad hoc benè regant alios, sciplos malè, atq; impune regētes. Multi nāq; malè recti, benè alios rexerunt, incorrepti correpsērunt inordinati, ordinauerunt, impuniti, alios iustissimè punierunt &c. & parum infra similiter idem dicit putauerunt Rē publicā Dño bonorum oīum inimici, & malus, trāsit (vt plurimum) impanitus, cui⁹ malitia me

Domitianus
Iaco. Val.

mag. sent.
1. sēt. dist
47. in princ

B. Sim. de
Cass. lib. 1.
de Relig.
Christian.
c. 25.

psal. 9. in
prin.

epist. i. c.

ritoriè perficit, perficiturq; iustus: sed multo magis timere debent iidem rebelles, & contumaces, id q; docet D. P. Aug. loquens de duplici diuino iudicio, videlicet manifesto, & occulto, q; est quedã pœna, qua nunc vnusquisq; aut exercetur ad purgationem, aut admonetur, ad cõuersionem aut si cõtempserit vocationem, & Dei disciplinã exercetur ad damnationem, & hæc oia dicit de iudicio manifesto de secundo verò iudicio dicit ad mentẽ D. Petri, tempus est, vt iudicium incipiat à Domo Dei &c. contemnes itaq; vocationem, & disciplinam, seũ correptionem Ecclesiasticam ex contumacia, & rebellionẽ, signum est, q; exercentur ad damnationem. Et sic terminatur hoc primum Caput.

CAPVT SECVNDVM.

In quo Auctor sequitur agere de eadem admonitione adducens multos casus terribiles, quos passi sunt multi Rebelles, & contumaces.

iac. Val.
ps. 9.

idẽ a parte docet
mag. sen.
lib. 3. sen.
d. 11. habe
op.

Vlgo dicere Solemus, felix quem faciunt aliena pericula cautum. Quocirca aliena pericula debent cautos reddere præsentis, & futuros quoscunq; rebelles, & contumaces S. M. E. C. R. vt suis temporibus, & locis sint eandem maximè felices, minimeque infelices. Docet itaq; Dñs Iac. n̄ Val. ver. exultabo in salutari tuo infixè sunt gentes interitu, quem fecerunt, scilicet persecutores Ecclesiæ, nam & ipse Nero Imperator seipsum interfecit, Domitianus interfectus est à Senatu, Domitianus grandi, & turpi plaga est percussus, Arrius unã cum cõplicibus qui volebant sua falsa expositione, & praua intelligentia sacrarum scripturarum

rarum